

indirecte falder noget tilbage paa Communen; det kan ikke være Communen ligegyldigt, om dens Lodsieiere, dens Beboere ere haardt eller mindre haardt betyngede. Den ærede Minister sagde vel, at jeg ikke havde Ret i min Paa-stand om, at det kunde ikke være Communen ligegyldigt, om der lagdes større eller mindre Byrde paa Kliteierne, fordi — som han gjentagne Gange sagde — flere af Kliteierne ikke boe i Communen. Jeg tillader mig dog at troe, at denne Indvending af den ærede Minister virkelig ikke kan siges at være afgjørende. Det være langt fra mig at bestride, at der kan være Kliteiere, som ikke boe i Communen, men jeg troer ikke at være for dristig, naar jeg udtaler, at dette maa betragtes som en Undtagelse; de allerfleste Lodsieiere og Kliteiere boe vistnok i Communen, og i ethvert Tilfælde er det ikke Communen ligegyldigt, hvorledes selve Hartkornet i Communen er belastet. Den ærede Minister sagde, at hvis man vilde undgaae Misnøie hos Kliteierne, saa skulde man slet ikke vedtage Lovforslaget, heller ikke saaledes, som Udvalget har indstillet det, fordi Kliteierne i ethvert Tilfælde gennem Lovforslaget faae en Byrde, de ikke have haft tidligere. Jeg tager mig denne Bemærkning af den ærede Minister til Indtægt, idet den netop gaaer ud fra det Standpunkt, hvorpaa jeg har staaet, at vi skulle erkjende, at her er Spørgsmaal om at lægge en ny Byrde paa Kliteierne, som de ikke have haft før, og at vi derfor, idet vi gjøre dette, skulle være noget varsomme. Ganste vist ville Kliteierne ikke være fornøiede med at faae en ny Byrde, hvad enten den bliver større eller mindre; men naar de faae en levende Følelse af, at Repræsentationen har gjort Alt, hvad den kunde, for saavidt muligt at lette denne nye Byrde i Overgangstiden, saa ville de med en ganste anden Resignation modtage en saadan Byrde, end naar man lægger en Byrde paa deres Skuldre, hvorom der fra flere Sider er udtalt, at den er haard og ubillig.

Endnu kun en Slutningsbemærkning. Den ærede Minister sagde til mig, næsten personligt, at jeg vel vilde overlade til ham selv og lade det være hans Sag at bestemme, hvilke Forandringer i et Lovforslag han skulde ansee

for at være saa væsentlige, at de maatte faae Indflydelse paa hans Stilling til Sagen. Ganste vist maa dette være den ærede Ministers Sag, og det være langt fra mig at ville tiltage mig nogenformhelst Stemme i den Henseende; men den ærede Minister maa til Gjengjæld overlade til mig at have den Mening, som jeg anseer for at være den rette, om, hvorvidt det vilde være rigtigt eller ikke rigtigt, besynderligt eller ikke besynderligt, om en Forandring som den, der her er Spørgsmaal om, kunde have en saadan Virkning. Jeg har kun tilladt mig at udtale, at det vilde forekomme mig besynderligt, om den ærede Minister i en Sag af den Vægt som den foreliggende vilde tage Anledning af en saa ringe Meningsforskjellighed som den, hvorom der stadigt saa længe har været talt, til at modarbejde, eller i alt Fald ikke arbejde varmt for Gjennemførelsen af en Foranstaltning, som ellers fra alle Sider erkjendes for at være hensigtsmæssig og ønskelig, og jeg tillader mig fremdeles at have den samme Mening.

Rühnel: Hvad der foranledigede mig til at begjære Ordet, var netop den Udtalelse af den høitagtede Minister, som blev omtalt af den ærede Ordfører, at man, naar man vilde tage for stort Hensyn til den mulige Misnøie, som Loven kunde give Anledning til hos vedkommende Kliteiere og Communer, da slet ikke skulde vedtage Loven; thi Lodsieierne have hidtil været frie for enhver saadan Udgift. Jeg vil kun bemærke, at man vistnok ikke af Hensyn til enhver Misnøie, den være berettiget eller uberettiget, skulde undlade at vedtage en Lov, der tilsigter saa meget Gødt som denne, og som den vistnok ogsaa vil afstedkomme; men man bør dog vistnok tage Hensyn til, hvad der efter Ens Overbeviisning maa kaldes berettiget Misnøie, og berettiget Misnøie vil der blive hos Kliteierne, naar de sammenligne den tidligere Tilstand med den, der paafører dem en større Byrde, end de efter min og Udvalgets Medlemmers Overbeviisning ville kunne bære. Den høitagtede Minister søgte at svække den ærede Ordførers Modgrunde ved at gjøre opmærksom paa den Omstændighed, at Klitfogbernes Løn var medregnet i de 24 § pr. Td. Hartkorn; det er